

Rozdział 1: Podstawy obsługi komputera

Zagadnienia:

1. Wprowadzenie do pracy ze sprzętem komputerowym.
2. Bezpieczeństwo pracy z komputerem oraz podstawowe zasady ergonomii.

PODSTAWOWE INFORMACJE O KOMPUTERZE

Komputer to urządzenie do przetwarzania różnego typu informacji. Wyróżniamy dwa podstawowe typy komputerów: **komputer stacjonarny** i **laptop** (komputer przenośny)

Na podstawowy zestaw **komputera stacjonarnego** składają się:

- Komputer, czyli jednostka centralna
- Monitor
- Klawiatura
- Mysz

Laptop sam w sobie jest gotowym zestawem komputerowym, ale również do niego można podłączyć dodatkowy monitor, mysz, a nawet dodatkową klawiaturę.

Zarówno komputer stacjonarny, jak i laptop mogą być wyposażone w elementy dodatkowe, takie jak :

- Mikrofon
- Drukarkę
- Skaner
- Głośniki
- Słuchawki

Komputer, czyli jednostka specjalna składa się z szeregu układów i urządzeń (m.in. procesor, pamięć komputera) umieszczonych wewnątrz obudowy.

Monitor to urządzenie, które wyświetla na ekranie wyniki pracy na komputerze.

Mysz komputerowa służy do przemieszczania kursora po ekranie monitora. Wyposażona jest najczęściej w dwa przyciski oraz rolkę. Prawy przycisk służy przede wszystkim do wywoływania najbardziej przydatnych funkcji w danym programie. Lewy przycisk służy do włączania programów, zaznaczania obszarów, aktywowania narzędzi programów, przenoszenia plików i innych akcji w zależności od tego, czy został wciśnięty raz, czy szybko dwa razy (tzw. podwójne kliknięcie). Rolka służy na przykład do przewijania tekstu kiedy całość ekranu nie jest widoczna.

Klawiatura to urządzenie do porozumiewania się z komputerem wykorzystywane do wprowadzania tekstu. Klawiatura podzielona jest na kilka obszarów:

W centralnej części klawiatury znajdują się klawisze alfanumeryczne, czyli **litery**, **liczby** i **klawisze specjalne**. Należą do nich między innymi:

- **ENTER** - zatwierdza wprowadzany tekst, kończy wpisywanie linii tekstu i powoduje przejście do następnej linii
- **Spacja** - służy do robienia odstępów pomiędzy wyrazami
- **Backspace** - wykorzystujesz go do kasowania wprowadzonych znaków
- **Shift** - wciśnięcie tego klawisza jednocześnie z klawiszem litery umożliwia wpisywanie dużych liter; jeżeli natomiast naciśniesz go wspólnie z jednym z klawiszy opisanych podwójnie, otrzymasz znak górny
- **CapsLock** - umożliwia pisanie dużych liter
- **CTRL** - klawisz ten w kombinacji z innymi klawiszami używany jest do wydawania poleceń programom -> tworzą się tzw. **skrótów klawiaturowe**

Obok znajduje się zestaw klawiszy ze strzałkami. Klawisze te służą do odpowiedniego umiejscawiania **kursora** (pionowa migająca kreska) w tekście. Umożliwiają poruszanie się w 4 kierunkach (góra, dół, lewo i prawo).

Osobny obszar stanowią **klawisze numeryczne**, służące do operacji na liczbach.

Na górze klawiatury znajdują się **klawisze funkcyjne** oznaczone numerami od F1 do F12. Ich funkcje są różne w zależności od programu, z którego aktualnie korzystasz. Często są to funkcje zbieżne dla kilku programów. Na przykład kliknięcie przycisku F1 w edytorze tekstu, programie pocztowym oraz przeglądarce internetowej powoduje wyświetlenie okna Pomocy.

Komputer uruchamiany jest po kliknięciu przycisku **Power**. Po wykonaniu tej akcji, w pierwszej kolejności ładuje się system operacyjny, który jest na nim zainstalowany.

Komputer możesz wykorzystać do następujących czynności:

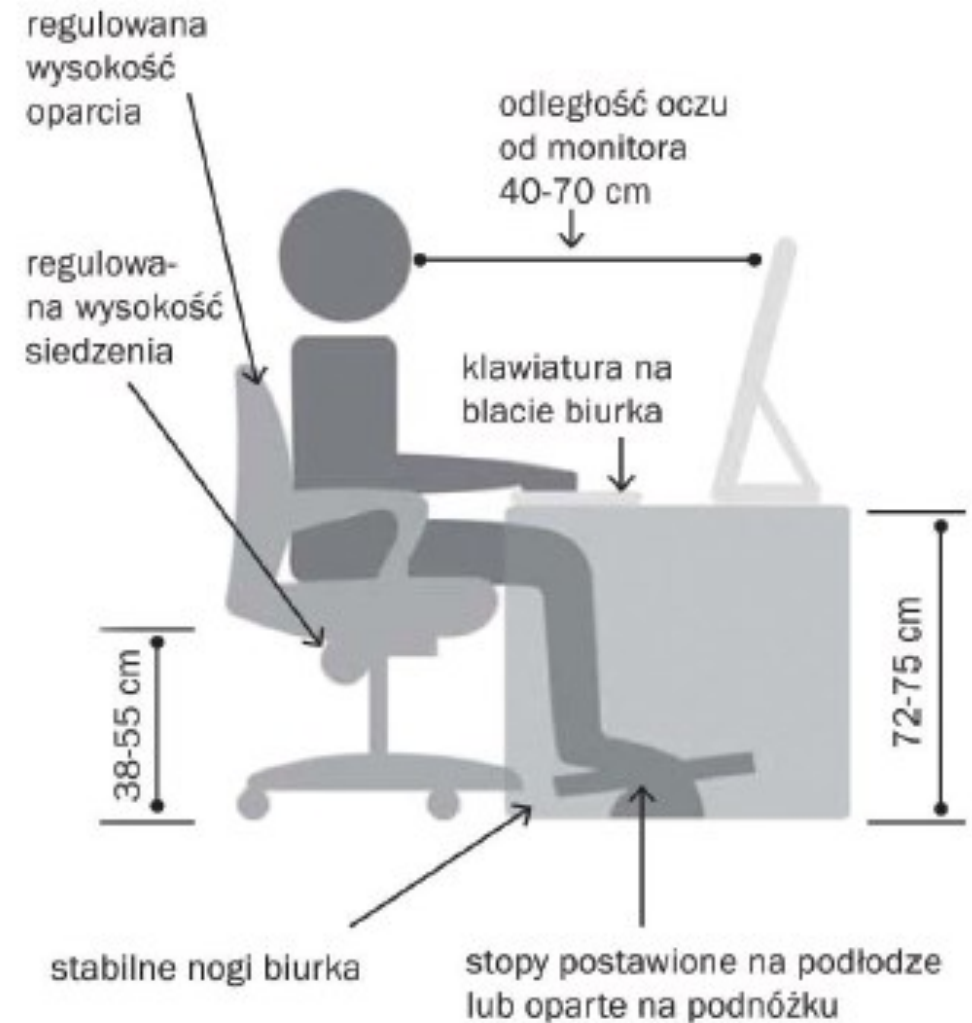
- pisanie i formatowanie dokumentów tekstowych
- projektowania i rysowania
- obróbki zdjęć
- gier komputerowych i rozrywki

Z chwilą, kiedy komputer podłączony jest do intranetu, masz nowe możliwości. Możesz na przykład:

- zdobywać wiedzę na odległość i kształcić się
- komunikować się z innymi ludźmi
- mieć dostęp do gazet i książek online
- korzystać z banku bez wychodzenia z domu
- robić zakupy
- oglądać materiały rozrywkowe zamieszczone „w sieci”
- przeglądać strony intranetowe

ZASADY DOTYCZĄCE PRACY Z KOMPUTEREM

1. **Monitor** ustaw w takim miejscu, aby nie odbijało się w nim naturalne ani światło sztuczne. Nie ustawiaj monitora na tle okna, naprzeciw okna ani na tle jaskrawych obiektów. Odległość między Twoją twarzą a ekranem powinna wynosić około 70 cm.
2. **Biurko** powinno być na tyle duże, aby swobodnie zmieściły się na nim klawiatura, myszka i monitor. Pamiętaj o zachowaniu od 5 do 10 cm wolnej przestrzeni na swobodne oparcie dłoni. Wysokość biurka powinna być dopasowana do Twojego wzrostu. Kąt między Twoim ramieniem a przedramieniem powinien być prosty. Pod biurkiem nie ustawiaj żadnych przedmiotów, które ograniczałyby swobodne ustawienie Twoich nóg.
3. **Krzeseło** musi być stabilne. Najlepsze są fotele posiadające podstawę pięcioramienną wyposażoną w kółka oraz możliwość regulacji wysokości siedziska i kąta ustawienia oparcia. Powinno posiadać poręcze i podpórki, abyś mógł opierać wygodnie łokcie, odciążając kręgosłup oraz mięśnie ramion i karku. Plecy opieraj o oparcie krzesła, żeby zmniejszyć zmęczenie kręgosłupa.
4. **Klawiaturę** ustaw na nieślizgającej się powierzchni. Po każdej godzinie pracy z komputerem zrób sobie przerwę, aby wykonać ćwiczenia oddechowe, masaż palców rąk, rozluźnić mięśnie tułowia.
5. Dbaj o czystość **klawiatury**. Uważaj, żebyś podczas pracy nie wylał(a) na nią kawy czy herbaty. Klawiatura może wówczas przestać działać.
6. **Myszy** nie trzymaj kurczowo, gdyż utrudnia to ruchy i powoduje szybkie zmęczenie dłoni. Ani myszy, ani nadgarstka nie należy odrywać od blatu.

Prawidłowa pozycja przy komputerze